

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจของนักศึกษานาฏศิลป์ชั้นสูงนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้จากเอกสารและงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้และแผนการสอน ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเกณฑ์ในการประเมินการพูดและการเขียนสร้างแบบวัดแรงจูงใจของผู้เรียน

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 21 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ภาพ 2002 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภทคือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ 1 แผน ซึ่งเป็นแผนการสอนที่แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักกับลักษณะ องค์ประกอบ และตัวอย่างของบทละคร และแผนการสอนที่

ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ แผนละ 15 คาบ 2 แผน โดยใช้เวลาคาบละ 50 นาที ทั้ง 2 แผนการสอนมีขั้นตอนการสร้างแผนการสอนดังนี้

1.1 ศึกษาจุดประสงค์ของรายวิชา ภพ 2002 ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ต่อเนื่องจากวิชา ภพ 2001 ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยที่ผู้เรียนสามารถฟังและโต้ตอบโดยใช้สำนวนเฉพาะสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น สามารถฟัง เข้าใจและโต้ตอบโดยใช้ศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวกับเนื้อหาของบทละคร เนื้อหาผู้จับใจได้ เป็นต้น

1.2 สำรวจความสนใจของผู้เรียนเกี่ยวกับบทละคร เพื่อคัดเลือกเนื้อเรื่องที่ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน โดยบทละครที่ผู้เรียนสนใจคือ บทละครเรื่องไกรทอง ตอนพ้อบน และ บทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนล่องทัพ

1.3 นำบทละครเรื่องที่ผู้เรียนสนใจมาสร้างแผนการสอนประกอบไปด้วย 3 แผน กล่าวคือ แผนการสอนที่ 1 เป็นการแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักกับลักษณะ องค์ประกอบและตัวอย่าง ของ บทละคร ใช้เวลา 2 คาบ คาบละ 50 นาที สำหรับแผนการสอนที่ 2 และแผนการสอนที่ 3 ใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ในบทละครเรื่องไกรทองและบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน แต่ละแผนการสอนใช้เวลา 15 คาบ ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอนหลัก ๆ ด้วยกันคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการแสดง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้เสนอความคิดเห็นว่าเรื่อง ควรจะต่อไปในลักษณะใด มีการแบ่งกลุ่มเพื่อเขียนบทละครในตอนที่ได้รับผิดชอบจากนั้นมีการ อภิปรายหากมีบางตอนที่ไม่น่าเข้ากับเนื้อเรื่องทั้งหมด และปรับแก้จนได้บทละครที่เสร็จสมบูรณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดง ในขั้นแสดง ประกอบไปด้วยขั้นซ้อมบทบาทก่อนการแสดง ผู้เรียนสามารถตกแต่งเวที ฉาก จัดหาเครื่องแต่งกาย จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการแสดงได้ตาม ความต้องการ แล้วใช้จริงในการฝึกซ้อม และขั้นแสดง หลังจากมีการฝึกซ้อมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียน แสดงจริงบนเวที

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการแสดง เป็นการประเมินผลและแก้ไขตัวภาษาที่ใช้ ครูอาจ บอกข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์และตัวอย่างที่ถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ฝึกในสิ่งที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการวิจารณ์ผลการแสดงของตน และขั้นตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน เกี่ยวกับตัวละคร โดยใช้คำถามซักถามแบบปากเปล่าเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับ บทละคร เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับฉาก โครงเรื่อง ตัวละครต่าง ๆ เป็นต้น

1.4 ผู้วิจัยได้นำแผนการสอนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ (ดังมีรายนามในภาคผนวก ข หน้า 69) พิจารณาตรวจสอบด้านความเหมาะสมของกิจกรรมและ

ความถูกต้องเชิงเนื้อหา จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เพิ่มกิจกรรมที่แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักกับลักษณะและองค์ประกอบของตัวละคร ปรับภาษาบทละครที่ครูเขียนโครงสร้างบางส่วนให้ให้ถูกต้องเหมาะสมและกระชับมากขึ้น ปรับกิจกรรมการสอนคำศัพท์ให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปทดลองสอนเพื่อศึกษานำร่องกับนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ เป็นเวลา 2 คาบ เพื่อหาข้อบกพร่องในแผนการสอนดังกล่าว ก่อนนำไปสอนจริงกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผลปรากฏว่าไม่มีการปรับเปลี่ยนเนื่องจากแผนการสอนเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย

2.1 แบบสอบสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แบบสอบสัมภาษณ์ดังกล่าวเป็นแบบวัดเพื่อประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่กระทำภายหลังจากการเรียนการสอนเสร็จสิ้นลง โดยลักษณะคำถามจะเป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิด ซึ่ง Heaton (1981, อ้างใน วิไลพร ธนสุวรรณ, 2533) ได้กำหนดลักษณะของคำถามจำแนกประเภทตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives) กล่าวคือ เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ (Application) สร้างสรรค์ (Invention) และประเมินค่า (Evaluation) ได้ ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เรียนมาแล้ว โดยที่ผู้สอนจะกำหนดเนื้อหาและสถานการณ์ให้เป็นเนื้อหาตามหน้าที่ทางภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว โดยปรับใช้เกณฑ์การประเมินสมรรถภาพทางการสื่อสารของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Bartz Scale (อ้างใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532) โดยกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ความคล่องแคล่ว	5	คะแนน
2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ	5	คะแนน
3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้	5	คะแนน
4. ความพยายามในการสื่อสาร	5	คะแนน
รวม	20	คะแนน

ส่วนการกำหนดระดับความสามารถในการพูดของผู้เรียน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความสามารถไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระดับอ่อนมาก	1-4	คะแนน
2. ระดับอ่อน	5-8	คะแนน
3. ระดับปานกลาง	9-12	คะแนน

4. ระดับดี 13-16 คะแนน

5. ระดับดีมาก 17-20 คะแนน

2.2 แบบประเมินความสามารถในการเขียน หมายถึง แบบประเมินที่กำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียน ซึ่งได้แก่งานเขียนบทละครที่ใช้ทดสอบความสามารถในการเขียนของผู้เรียน เป็นงานที่กระทำในขั้นก่อนการแสดง โดยปรับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนของสังขยา บุญมา (2542) ในการประเมินงานเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กำหนดประเด็นการให้คะแนนที่เน้นเนื้อหาและการเขียนเพื่อการสื่อสารมากกว่ารูปแบบการเขียนโดยกำหนดน้ำหนักองค์ประกอบต่าง ๆ คือ

1. ความชัดเจนในการแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิด	10	คะแนน
2. ความถูกต้องทางไวยากรณ์ ศัพท์ ตัวสะกด	10	คะแนน
3. การเรียบเรียงเรียงความ	5	คะแนน
4. ขอบเขตการสื่อสาร	5	คะแนน
รวม	30	คะแนน

ส่วนการกำหนดระดับความสามารถในการเขียนของผู้เรียน ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความสามารถไว้ 5 ระดับดังนี้ คือ

1. ระดับอ่อนมาก	1-6	คะแนน
2. ระดับอ่อน	7-12	คะแนน
3. ระดับปานกลาง	13-18	คะแนน
4. ระดับดี	19-24	คะแนน
5. ระดับดีมาก	25-30	คะแนน

2.3 แบบวัดแรงจูงใจ เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดแรงจูงใจของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ ผู้วิจัยได้ปรับมาจากแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนของ Miller (1997) แบบสอบถามดังกล่าวกำหนดให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ โดยกำหนดน้ำหนักของตัวเลือกไว้ 4 อันดับ ดังนี้คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วย เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด หลังจากการสร้างแบบวัดดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และได้ปรับปรุงแก้ไขคำที่ใช้เรียกกิจกรรมในแบบสอบถามให้เหมาะสมมากขึ้น ก่อนนำไปใช้ในการทดลองจริง

4. การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการพูดและการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังจากที่เรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ และเพื่อเปรียบเทียบระดับแรงงใจของผู้เรียนก่อนและหลังจากที่เรียนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยสำรวจแรงงใจผู้เรียนก่อนได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้
2. ดำเนินการสอนผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แผนการสอนตามแบบกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ 1 แผน และแผนละ 15 คาบ 2 แผน คาบละ 50 นาที รวม 32 คาบ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 28 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 22 มีนาคม 2545 รวมระยะเวลาในการสอนทั้งสิ้น 8 สัปดาห์
3. ผู้วิจัยวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนหลังจากการปฏิบัติงานเขียนบทละครเสร็จสิ้นในแผนการสอนที่ 2 และ 3 จกงาน 2 ชิ้นงาน ได้แก่ การเขียนบทละครเรื่องไกรทอง ตอนพ้อบ่น และบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนล่องทัพ โดยใช้เกณฑ์ที่ปรับมาจากเกณฑ์ประเมินความสามารถด้านการเขียนของสังขยา บุญมา (2542)
4. ผู้วิจัยวัดความสามารถในการพูดของผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนเสนอผลงานการแสดงละครเชิงสร้างสรรค์และการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนเสร็จสิ้นลง ในแผนการสอนที่ 2 และแผนการสอนที่ 3 โดยการสอบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ใช้เกณฑ์ที่ปรับมาจากเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพทางการสื่อสารของ The Schulz Communicative Competence Scale และ The Bartz Scale (อ้างในสุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532)
5. ผู้วิจัยสำรวจแรงงใจหลังจากได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ เพื่อเปรียบเทียบระดับแรงงใจของผู้เรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการพูดของผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้รับการตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับบทละครทั้งสองเรื่องแล้ว จากนั้นจึงประเมินความสามารถในการพูด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2. ผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนปฏิบัติงานเขียนบทละครแต่ละเรื่องเสร็จลง จากนั้นจึงประเมินความสามารถในการเขียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. ผู้วิจัยทำการสำรวจแรงงใจของผู้เรียน ก่อนและหลังจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการละครเชิงสร้างสรรค์จากบทละครที่มีโครงสร้างบางส่วนให้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)